

Ang Kalihukan

National Democratic Front - Amihanang Sentral Mindanao

Tuig 27 | Gula 3 | Ispesyal nga Isyu | Oktubre 2020

EDITORYAL

Ipakaylap ug ipasubsob ang reporma sa yuta ug batukan ang pasismo ni Duterte!

Mas garapalan na ang pagka-kontra-mag-uuma ug kontra-katawhan sa rehimeng US-Duterte. Walay-kukaluoy nga ginapatay sa rehimen ang katawhan sa kagutom, kawalay-trabaho, kawalay-yuta, kaubos sa suhulan, kawalay-puluy-anan ug kapobrehon.

Taliwala sa makaalarma nga pagdagsang sa mga natakdan sa Covid-19, nga mikabat na sa kapin 370,000, nagpabilin gihapong dili seryoso ug taphaw ang mga lakang sa administrasyon. Nahikot lang gihapon ang rehimen ug ang Inter-Agency Task Force (IATF) niini sa kampanya alang sa "*minimum health standards*" ug mga safety protocols ug pagsumpo sa mga lihok-protesta sa katawhan pinaagi sa ilang *lockdown-militar* samtang wala pa tinong gitubag ang kapanginahanglan sa mass testing, pasilidad sa panglawas ug *health professionals.*

Sa susamang higayon, mas gipabangis pa ni Duterte ang pagpanglapas sa mga sibil ug politikal nga katungod sa katawhan. Mas mitaas pa ang kaso sa ngilngig nga pag-dakop, pag-tortyur, pagharas ug pagpatay niadtong mga nagasukol ug kritiko sa administrasyon.

Busa, atubangan sa kasamtangang makamatay nga krisis, wala nay laing kapilian ang katawhan kundili ang labaw pa'ng pakusgon ang militante nga pagsukol. Ilalom sa pandemya, makatarunganon lamang nga labaw pa'ng ipakaylap ug ipasubsob ang kalihukan sa tinuod nga reporma sa yuta ug pildihon ang pagpahimulos ug paghuramintado ni Duterte.

Nagkagrabeng krisis sa agrikultura

Labaw lang nabutyag ang semipyudal nga kinaiya sa katilingbang Pilipino sa pagtumaw sa krisis sa Covid-19. Kanhi na'ng nag-ilaid sa kapobrehon ang katawhang Pilipino sa kawalay-yutang matikad ug atrasado nga sistema sa agrikultura. Ginapatataw usab sa mga palisiya sa reaksyunaryong gobyerno nga, taliwala sa naglanug-lanog nga yangongo sa katawhan, bugtong ginapaburan niini mao ang interes sa pamatigayon ug pamuhunan sa langyaw'ng monopolyo kapitalista.

Tungod sa pagka-dili-industriyalisado sa nasud, labaw pa'ng ginalubong ni Duterte ang nasud sa pagsandig sa ekonomiya sa Pilipinas sa pag-import sa mga batakang produktong pangkonsumo, utang ug puhunan. Tukmod niini, paspas nga migrabe ang pagka-depisito sa pamatigayon ug patung-patong nga utang nga mokabat na og P9 trilyon ug sa kasamtangan nisangpot na sa resesyon sa ekonomiya sa Pilipinas.

Sa halos lima ka bulan nga pagpailalom sa mga probinsya sa lain-laing tipo sa kunuhay "*community quarantine*," labaw pa'ng nag-antos ang mga mag-uuma sa pagkabalda sa ilang panginabuhian. Dili na makapamaligya ang mga mag-uuma sa ilang mga naaning pananom o kung makapamaligya man, grabe ka ubos ang presyo niini.

Sa wala pa ang krisis sa Covid-19, daan na'ng gipasar ni Duterte ang Republic Act 11203 o ang Rice Tariffication Law (RTL). Sa RTL, mas ginahatagan og pabor sa reaksyunaryong gobyerno ang pag-import og bugas gikan sa ubang nasud samtang labaw pa'ng gimenosan ang pondo ug ayuda sa lokal nga produksyon sa humay. Mao kini ang duso sa World Trade Organization (WTO) alang sa pag-liberalisa ug labaw pa'ng pagbuyangyang sa ekonomiya sa nasud alang sa langyaw'ng pamatigayon. Tungod niini, mas nidagsang ang mahal nga bugas sa mga merkado samtang nagpabiling lugi ug lubong-sa-utang ang mga mag-uuma. Tungod sab sa neoliberalismo, ginatuyo sa mga imperyalistang nasud nga ipabiling atrasado ang sistema sa agrikultura sa pilipinas aron mahikot kini sa pagpananom sa mga tanom nga pang-eksport.

Sa Bukidnon ug Misamis Oriental, pananglitan, ginapalit na sa National Food Authority (NFA) gikan sa mag-uuma ang humay nga tipasi sa kantidad nga P12-14 matag kilo. Ilalom kini sa kondisyon nga kinahanglang uga ug limpyo na ang humay. Gawas sa kaubos sa presyo, dili usab tanang mag-uuma ang makabaligya sa NFA tungod kay limitado lamang ang ginapalit sa gobyerno. Tungod niini, mapugos ang mga mag-uuma nga magbaligya sa mga pribadong buyer sa humay kung asa mas barato ang presyo. Sa Malaybalay City, mokabat lamang kini og P11 matag kilo.

Dugang pa'ng ginaantos sa mga mag-uuma ang pagpahimulos sa lokal nga mga buyer o komersyante. Bisan kung barato kaayo ang pagpalit sa mga inaning humay ug ubang pananom, mapugos gihapon og baligya ang mag-uuma tungod kay kinahanglan sab niya apason nga dili madaot ang iyang produkto.

Dugang pabug-at usab ang mapitulon nga mga ***lockdown-***

"Ipakaylap..." sundan sa pahina 4

50 aksyon sa NPA-NCMR sukad Hunyo 2020

Atubangan sa mga hugna sa *focused military operations* sa Armed Forces of the Philippines (AFP) sa rehiyon, gilunsad sa mga Pulang manggugubat sa NCMR ang lain-laing porma sa aksyong militar nga mokabat sa 50 sukad Hunyo 2020.

Bukidnon. Kaniadtong Agosto 12, upat ka sunud-sunod nga aksyon ang gilunsad sa NPA-Bukidnon batok sa mga nag-operasyong elemento sa 1st Special Forces Battalion (SFB) ug Regional Police Special Battalion (RPSB) sa Sitio Donggawon, Barangay San Rafael, Talacag. Kaniadtong Agosto 12, alas-6:35 sa buntag, gi-ambush sa mga Pulang manggugubat ang pwersa sa 1st SFB. Pagka-alas-8:20 sa buntag, gipabusikaran usab sa NPA ang yunit sa RPSB. Human sa 10 minutos, gi-ambush na sab nila ang usa ka platun sa 1st SFB ug pagka-alas-9:00 sa buntag, gi-atake na sab nila ang maong yunit sa kaaway. Subay sa nakuhang taho, mokabat sa 11 ang patay sa kaaway samtang laing duha ang samaron.

Kaniadtong Oktubre 9, alas-11 sa buntag, gipabusikaran sa NPA-Bukidnon og *command detonated explosive device* (CDX) ang nag-operasyong tropa sa 88th IB sa Barangay Salaysayon, Quezon. Upat ang napatay sa kaaway ug laing tulo ang nasamdan. Human sa maong aksyon, gibomba sa AFP ang lugar sa nahitaboan.

Iligan City. Gi-ambush sa NPA ang mga tropa sa 4th Mechanized Battalion sa Sitio Samid-samid, Barangay Kalilangan kaniadtong Hunyo 27, alas-11 sa buntag. Gikatahong lima ang patay sa AFP samtang laing 10 usab ang samaron. Human sa maong aksyon, namomba gilayon ang AFP gamit ang upat ka bala sa rocket, upat ka bala sa kanyon ug ubay-ubay nga bala sa .50 *cal. machinegun.*

Kaniadtong Hunyo 25, gi-isnayp sa mga Pulang manggugubat ang parehong yunit sa kaaway sa Sitio Malagsom, Barangay Rogongon. Tulo ang samaron sa kaaway.

Agusan del Sur. Duha ka hugna nga atake ang gilunsad sa NPA kaniadtong Agusto 19 batok sa nag-operasyong tropa sa 6th Scout Ranger Company (SRC), ilalom sa kumand ni 1st Lt. Legada, sa Sitio Talabaw, Barangay Binicalan, San Luis. Duha ang natahong patay sa han-ay sa kaaway.

Pagka-Agosto 26, giatake usab sa NPA ang nag-operasyong tropa sa 8th IB, 26th ug 402nd DRC sa Sitio Kalasungay, Barangay San Vicente, Esperanza. Duha ang patay sa AFP.

Sa susamang adlaw, laing hugna usab nga aksyon ang gilunsad batok sa parehong yunit sa kaaway sa Sitio Traktor, Barangay Mahagsay, San Luis. Usa ang patay samtang usa usab ang samaron sa kaaway.

Siyam usab ang patay sa han-ay sa AFP sa duha ka hugna nga atake sa NPA batok sa mga tropa sa 8th IB sa Sitio Canada, Barangay San Vicente, Esperanza kaniadtong Oktubre 25 ug 26. Pagka-Oktubre 29, gipamusil sa Pulang manggugubat ang nagsauy-saoy nga Huey helicopter nga miresulta sa paglupad niini pauli.

Kaniadtong Oktubre 31, duha usab ka hugna nga giatake sa NPA ang mga tropa sa 26th IB ug CAFGU sa Sitio Tamyang, Barangay Binicalan, San Luis. Miresulta kini sa pagkapatay sa tulo ka sundalo ug pagkasamdan sa usa.

Kaniadto usab Hunyo 20 sa buntag, gikontra-atake sa mga Pulang manggugubat ang niatakeng tropa sa 26th IB sa KM 24, Barangay Mahagsay, San Luis. Tulo ang nasamdan sa kaaway.

Agusan del Norte. Gipabusikaran og CDX sa NPA-Agusan ang naga-operasyong tropa sa 23rd IB sa Barangay Lingayaw, Las Nieves kaniadtong Hulyo 7 sa buntag. Upat ang nasandan sa han-ay sa AFP.

Misamis Oriental. Gi-isnayp sa mga Pulang mnggugubat ang detatsment sa 4th Mechanized Battalion sa Sitio Dungoan, Barangay Tinapuloan, Cagayan de Oro City kaniadtong Hunyo 26 sa hapon. Usa ang nasamdan sa kaaway.

Giparalisa usab sa mga Pulang manggugubat ang tulo ka dump truck ug usa ka bus sa multinasyunal nga kumpanyang Del Monte Philippines, Inc. sa Sitio Talambao, Brgy. Bulahan, Claveria, Misamis Oriental niadtong Oktubre 6, 2020, sa may alas 10 sa buntag.

Kaniadto usab Oktubre 5, sa may alas-9 sa buntag, giatake usab sa NPA-Misamis Oriental ang tropa sa Special Civilian Active Auxiliary sa MINERGY nga naka-istasyon sa Brgy. Quezon, Balingasag.

Niini nga mga aksyon, mokabat sa 77 ang kaswalti sa han-ay sa kaaway, kung asa 41 ang patay ug 37 ang samaron.

Sa pikas bahin, pito ka Pulang manggugubat ang maisugong mihalad sa ilang kinabuhi sa maong mga sangka.

Sa susamang higayon, sukad Hunyo 2020, mikabat sa 10 ka hugna ang paturagas ug usik-usik nga pagpanganyon ug pagpamomba sa kabukiran sa AFP. Gibana-banang dili moubos sa P1 milyon ang gasto niini sa matag hugna. AK

"Ipakaylap..." gikan sa pahina 2

militar. Ginaharang sa mga sundalo ang mga mag-uuma nga magbaligya unta sa ilang mga naaning produkto. Ginababagan sab ang pagpalit sa mga mag-uuma bisan sa ilang mga batakang konsumo.

Busa, karong bulan sa ting-ani, magahin na lang nga pangbayad sa utang ang mahimong abot sa mga mag-uuma. Imbes nga makabangon gikan sa tumang kagutom ug krisis, lugi ang sangputanan.

Gawas sa humay, grabe usab ang pagkunhod sa presyo sa mais, nga karon mokabat na lang usab og P8 ang matag kilo; lubi nga P5.50 ang matag buok ug ang kopras mokabat sa P21.50 matag kilo sa Salay, Misamis Oriental ug P15 matag kilo sa Lagonglong; ug kape nga P36 ang matag kilo.

Tataw ang pagpasagad sa administrasyon sa interes ug serbisyo alang sa mga mag-uuma. Sa pikas bahin, walay lugway ang pagtugot ni Duterte sa padayong pagtunhay ug pag-ekspand sa mga langyaw'ng plantasyon ug mina. Imbes nga sulbaron ang problema sa kakulangon sa suplay sa pagkon, mas gipaburan sa rehimen ang walay hunong nga operasyon sa Del Monte Philippines Inc., Sumifru, Dole, Unifrutti, ug uban pa'ng multinasyunal nga kumpanya.

Dili maalibyuhan sa langyaw nga mga kumpanya ang pagtaas sa tanyos sa disempleyo sa rehiyon. Mugnaon lamang niini ang mas daghang mamumuo sa serbisyo nga inadlaw'ng mag-hurnal, magtapas ug maglampas. Mini sa ingon nga isulti sa National Economic Development Authority Region 10 nga pagpadaghan kuno kini sa mamumuo sa agrikultura ug industriya. Inay, mao na kini ang kongkretong hulagway sa kaylap nga semiproletarisasyon sa kabanikanhan.

Tungod kay nalubong na lagi sa utang, napugos na ang mga mag-uuma sa pagpaabang sa ilang yuta niining mga multinasyunal nga kumpanya pinaagi sa *agri-ventures agreement* (AVA). Apan, mas midako na hinuon ang alkansi sa mga mag-uuma ug nahimo na'ng hinagiban ang AVA sa mga lokal nga agalong yutaan ug multinasyunal nga plantasyon aron ilugon ang yuta sa mga mag-uuma.

Hangtud sa kasamtangan, nalansang pa gihapon sa P15,000 matag tuig o P1,250 matag bulan ang abang sa matag ektarya sa Sumifru ug Del Monte ngadto sa mag-uuma. Lapas kini sa nakab-ot nga kadaugan sa kalihukang masa sa han-ay sa mag-uuma kung asa nagdeklara na ang Department of Agriculture nga P30,000 na matag tuig matag ektarya ang abangan. Nakalighot kini nga pagpahimulos sa mga agalong yutaan ug mga

kumpanya tungod kay sila man usab mismo adunay posisyon sa reaksyunaryong gobyerno ug aduna usay porsyento sa abang nga ginahatag ngadto sa *local government unit* (LGU).

Sa kabanikanhan, tungod kay gi-akup-akop na sa mga dagkong langyaw'ng plantasyon ug mina ang mga patag, hawan ug tabunok nga kayutaan, nangdaginot ang mga mag-uumang lumad sa gagmay ug batuon nga mga uma. Hilabihan usab silang napihig sa mga binhi ug uban pang serbisyo aron masustentuhan ang ilang humayan.

Nag-antos na gani ang mga mag-uumang lumad sa bakilid ug gagmay nga mga uma, hilabihan usab nga naperwisyo ang ilang kinabuhi ug panginabuhian sa mga *focused military operations* (FMO) sa rehiyon. Sa pagpasumangil sa krisis sa Covid, ginalimitahan sa AFP ug mga LGU ang mga mag-uuma og tulo lamang ka oras nga magtikad sa ilang yuta. Panahon usab sa operasyong militar, dili na ginatugutan ang mga residente nga moadto sa ilang umahan. Mas grabe pa, ginadamay pa ang mga gagmay'ng uma sa pagpangraket ug kanyon sa AFP. Kaniadtong Oktubre 20, pananglitan, apil ang umahan sa mga residente sa Brgy. Indalasa, Upper Pulangi, Malaybalay City, Bukidnon. Samtang, niadtong Agusto 2020, nasayang ang 160 ektaryas nga luna sa mga anihunon unta nga tanom sa mga residente sa Agusan del Sur ug Bukidnon tungod kay hilabihan silang nahulga sa gipahigayong FMO sa AFP ug gilimitahan usab sila sa oras alang sa pag-ani. (*Tan-awon ang Table 1.0*) Sa susamang higayon, nabulabog usab ang pamuyo sa mga residente sa Buenavista, Nasipit ug Carmen, Agusan del Norte tungod sa subsob nga militarisasyon sa AFP. Pugos silang naabog sa bukirong bahin sa probinsya.

Mas mitaas usab ang tantos sa kagutom, ilabina sa kabukiran

Table 1.0 Mga naapektuhan nga luna sa mga mag-uuma atol sa gipahigayong FMO sa AFP

Apektadong Lugar	***Ihap sa luna nga nadaot***
Sitio Balaudo, Brgy. St. Peter, Malaybalay City	*20 ka luna*
Sitio Tabun-tabon, Brgy. Mahagsay, San Luis	*15 ka luna*
Sitio Tamyang, Brgy. Binicalan, San Luis	*20 ka luna*
Sitio Kalasungay, Brgy. San Vicente, Esperanza	*15 ka luna*
Sitio Paningaon, Brgy. Mahagsay, San Luis	*20 ka luna*
Sitio Kamalangan, Brgy. Binicalan, San Luis	*25 ka luna*
Sitio Talabaw, Brgy. Binicalan, San Luis	*20 ka luna*
Sitio Lintagoan, Brgy. San Vicente, Esperanza	*25 ka luna*
	160 ka luna

**gibana-banang mokabat ang usa ka luna sa usa ka ektarya*

tungod sa mga gipahamtang sa militar nga *food blockade* o pagbabag sa pagpalit og pagkaon. Sa pasumangil nga kuno kabahin sa "kontra-insurhensiyang" kampanya sa rehimen, ginababagan sa mga tsekpoynt sa mga sundalo bisan ang pipila ka kilong bugas ug sud-an sa mga mag-uuma. Kung molapas kuno sa gitakda nga "istandard" nga palitunon, ipabilin sa kampo sa sundalo ug CAFGU ang mga ginagmay'ng suplay-pangkunsumo sa mga residente.

Mas gipabangis nga pasismo batok sa mag-uuma

Sa kapin upat ka tuig nga paglingkod ni Duterte, kapin 190 na ka lider-mag-uuma ang gipatay sa uhaw-sa-dugo nga mga death squads ni Duterte. Liboan na usab ka mag-uumang lumad ang nahimong biktima sa pugos nga pagbakwit, red-tagging, ug uban pang pagpangabuso.

Pinakabag-ong kaso sa brutalidad sa administrasyon ang pag-istraping sa 11 ka membro sa usa ka pamilya nga nananggi og mais sa Brgy. Indalasa, Bukidnon. Paturagas silang gipamusil sa naghuramintado nga tropa sa AFP tungod kay kuno membro sila sa NPA. Miresulta kini sa pagkasamdan sa tiil ni Jemlyn Liaban, 10 anyos nga lalaki. Gipabuthan sab apil si Jessica Limpyo nga nagkugos pa sa iyang masusong anak ug ang iyang inahan nga 78 anyos.

Hangtud sa kasamtangan, wala pa usab nahiluna og tarong ang mga nadislokar nga mga lumad sa Sitio Kamansi, Lagonglong, Misamis Oriental. Wala pa gihapon gihatag ngadto sa mga residente ang ilang demanda, sukad pa 2015, nga pahawaon ang militar sa ilang baryo. Inay, dugang insulto pa, gipangdakop na hinuon ang ilang mga lider kaniadtong Hulyo 2020.

Pinaagi sa National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC), mas nahatagan usab og lugway ang AFP ug PNP aron maglunsad og mga mini nga community service program (CSP). Desperado ang paningkamot sa administrasyon nga pahumuton ang ilang hugaw nga imahe pinaagi sa ilang kunuhay "pangkalinaw" ug "pangkalamboan" nga mga proyekto. Alang sa 2021, gipatas-an pa ang pondo niini ngadto sa P19 bilyon nga mausik-usik lang sa ilang pagpang-*red-tag*, pagsabwag og krimen, pagpangilad, peke nga nga pagpasurender pinaagi sa ilang *Enhanced Comprehensive Local Integration Program* (E-CLIP) ug pagpakaylap og mga pekeng balita.

Sa kasamtangan, gihimong tungtungan sa AFP ang mga CSP alang sa sistematikong pag-hamlet sa mga komunidad. Pananglitan na lamang niini mao ang pagdeklara nila nga "no man's land" sa mga Sityo sa Canada, Lintagoan ug Kalasungay ug pagpabakwit sa mga residente niini ngadto sa sentro sa Brgy. San Vicente, Esperanza, Agusan del Sur.

Taliwala sa dugay na nga pagkabutyag sa kahugaw ug kamini sa E-CLIP, padayon gihapon ang pagbandera sa mga pasistang sundalo sa mga pekeng surenderee gikan sa han-ay sa mga mag-uuma. Mas midaghan pa ang kaso sa pugos nga pagpasurender sa mga baryo kung asa usab sila gapahigayon og CSP. Kung wala nay mabalita ang sundalo nga kunuhay "bag-ong nagsurender," i-*recycle* o subli na sab nilang ipasurender ang mga residente. Ginatabunan usab sa kunuhay "hinabang" sa E-CLIP ang tinuod nga suliran sa yuta ug panginabuhian sa mga mag-uuma.

Kaniadtong Agusto 2020, gipangdakop ug pugos nga gipasurender sa AFP ang 16 ka sibilyan sa Sityo Ulayanon, Calabugao, Impasug-ong, Bukidnon. Apan kaniadtong Oktubre 11, subli na sab nga nagpahigayon og programa ang AFP sa maong baryo ug subli na sab nga gipasurender ang mga sibilyan.

Bisan kung kapin duha ka bulan pa lang ang pagka-aproba sa *Anti-Terror Law* (ATL), nagbansiwag na ang kabangis ni Duterte ug sa iyang mga alipures. Ginabutang niini matag adlaw sa peligro ang kinabuhi sa mga inosente. Tungod sa ATL, lisensyado ang mga militar ug kapulisan sa administrasyon nga dakpon, tortyuron, prisuhon ug patyon si bisan kinsa nga ilang gidudahan nga "terorista."

Kaabag ang iyang mga piniling personahe nga anaa karon sa *Anti-Terorrism Council,* siguradong gamiton ni Duterte ang ATL aron labaw pa'ng magsabwag og kabangis ug pitulon ang katawhan sa ilang katungod sa pagpadayag ug panaghiusa. Ang simpleng pagdemanda alang sa yuta ug pagkaon mahimo na'ng terorismo bisan kung gilatid na kunuhay nila ang mga *Implementing Rules and Regulations* sa ATL. Tataw nga mao kini ang mahimong instrumento ni Duterte aron matukod ang iyang laraw nga diktadurya.

Labaw pa'ng ipasubsob ang agraryong rebolusyon

Luyo niining pandemya ug sa kasamtangang krisis sa ekonomiya ug pulitika, angayang labaw pa'ng ipasibaw sa katawhang mag-uuma ang ilang kalihukan alang sa tinuod nga reporma sa yuta ug kagawasan. Labaw pa'ng ginatukmod sa korap, mapasagaron, tiraniko ug pasistang rehimeng US-Duterte ang katawhang mag-uuma nga moalsa ug mosukol hangtud siya mapalagpot.

Kaniadtong unang semana sa Agosto 2020, nagmadaugon ang 200 ka mamumuong-panguma sa Mega Farm sa Brgy. Sil-ipon, Libona, Bukidnon sa ilang gilunsad nga welga alang sa pagpataas sa ilang suhulan.

Pinaagi lamang sa maisugong panaghiusa sa katawhang mag-uuma, epektibo niining maangkon ang demanda alang sa tinuod nga reporma sa yuta. Angayang mas ipasubsob ug ipakaylap ang kampanya lang sa pagpataas sa suhulan, pagpaubos sa presyo sa mga batakang palaliton, pagpaubos sa interes sa utang, pagpaubos sa usura ug pagpataas sa bahinay pabor sa mag-uuma. Sa lahutay, angayang mopungkay kini nga mga kampanya ngadto sa hingpit nga pag-angkon sa yuta ug pagbawi sa mga yutang giilog sa mga agalong yutaan ug langyaw'ng kumpanya.

Atubangan sa pagkaylap niining Covid-19, angayang pasubsubon pa sa katawhang mag-uuma ang pagpananom sa mga tanom nga hinanaling magamit sa konsumo. Angayang imaksimisa sa pagtanom ang mga luna aron dunay makaon, ilabina nga gidahom nato nga mograbe pa kini nga krisis. Alang sa mga gustong motikad apan walay yuta, pinakamaayo kung mapahulam sila og yuta aron duna sab silay makaon. Gawas sa pagbinayloay sa pamuo, palambuon sab ang pagbinayloay og mga binhi aron makapananom ang matag baryo ug komunidad og lain-laing tanom.

Angayan usab nga labaw pa'ng pakusgon sa katawhang mag-uuma ang pagsukol batok sa pasismo sa militar. Dili angay ikahadlok, gani himuon pa'ng sumbanan sa kaisog, ang mga kalapasan sa mga ahente sa estado. Angay lamang ipakusog ang pagpanguna sa mga biktima ug mga biktima nila ang pagbutyag sa mga krimen sa kasundaluhan pinaagi sa pagpa-interbyu sa mga radyo, pagsumbong ngadto sa mga LGU ug uban pa'ng mga paagi. Angayang ipanghingusog ang maong ligal nga katungod aron mapugngan ang labaw pa'ng pagsabwag og terorismo sa mga militar sa baryo.

Mas ginasugnuran karon ni Duterte ug sa iyang mga itoy ang nag-umidong kasilag sa katawhang mag-uuma ug Pili-

pino aron suklan ang himalatyong sempyudal ug semikolonyal nga sistema. Bugtong ang mga anaa lamang sa nagharing hut-ong - ang mga agalong yutaan, dagkong burgesya kumprador ug ang imperyalsmong mga nasud, ang mahadlok sa rebolusyonaryong pagsukol. Sa mas nagkagrabe nga krisis, dahumon pa ni Duterte ang pagsulbong sa minilyong katawhan aron mapalagpot siya sa gahum.

Labaw sa tanan, mas ginapahinog pa sa kasamtangang krisis ang kahimtang alang sa pag-armas sa katawhan. Daghang mag-uuma ug katawhan ang wala nay kapilian aron panalipdan ang ilang kaugalingon kundili bugtong sa pagsalmot sa Bagong Hukbong Bayan. Gawas sa pagpalagpot kang Duterte, obligasyon sa gubat sa katawhan nga tapuson ang pagtunhay sa pyudalismo, burukrata kapitalismo ug imperyalismo aron ipadaog ang demokratikong rebolusyon sa katawhan. AK

Mga mamumuo sa Mega Farm, nagmadaugon sa ilang welga

NAGMADAUGON ANG MGA mamumu-ong-panguma sa Mega Farm sa Brgy. Sil-ipon, Libona sa ilang gilunsad nga welga alang sa pagpataas sa ilang suhulan ug pagdemanda sa ilang mga benepisyo kaniadtong unang semana sa Agosto 2020.

Gisalmutan ang welga sa 200 ka trabahante sa Mega Farm. Gikan sa P290, nahimo na nga P330 o niusbaw og 14% o P40 ang ilang inadlaw nga suhulan.

Gawas sa kadaugan sa suhulan, nakunhuran usab ang mga ginakaltas sa kumpanya gikan sa suhol sa mga mamumuo. Kanhi, ginakibhangan og P60 matag adlaw ang suhol sa mamumuo kung maka-absent siya sa trabaho. Gikan P600, nahimo na lang kining P300. Gikan usab sa P1,600 nga kaltas matag bulan alang sa canteen, nahimo na lang kining P600.

Gireklamo usab sa mga trabahante ang dili pagbayad sa kumpanya sa nataktak o nag-retire nga mga trabahante. Sa maong welga, nabayran na ang maong mga trabahante. AK